

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Secvnda. Quid, & Vbi sit Infernus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

Id Thebis deest. 3. Cambyses Persarum Rex, Sisamnis Iudicis detracta pele tribunal obduxit, in exemplum successorū Iudicum. Nam is auro se corrumpi permiserat, Ammianus L. 23. 4. Successor Artaxerxes, seu Assuerus, pluribus iudicibus corruptis cutem detraxit, ac pro tribunali suppedit. teste Diodoro Sic. l. 15.

Ita infernum cum damnatis proponit Deus: statutis insignioribus ad memoriam exemplis, ut demorum diluvio, Gen. 7. Sodomitarum, Gen. 19. Chōre, &c. Num. 16. Euphonis, Luc. 16.

Quas & bruta me- tuant.

Felix quem faciunt aliena pericula cœta! Lipsius l. de Cruce refert ex Plinio, Afros olim ab leonibus infestatos suspensisse passim multos leones, quibus vixiſ cœteri leones egredi siluis non ausi fure. Vidi Scipio Africanus suspensos, causamque audiens mirari desit. Plin. l. 8. ca. 16. Ergo & bruta poenit coercentur: quo plus homines.

II. De Iudæis Deus per Moabitidas idolas eductis iubet Moyſi, Num. 15. Tolle cunctos Principes populi, & suspende eos contra solem in patibulis. Quo uno cœteris metus iniectus est. Et quis non ad poenas Principium Angelorum cohorrescat? Quota. Et in crucis sunt infernales Alexandri, Cyri, Hannibales, Cœsares, &c. Arij, Macedonij, Nestorij, &c.

2. Nabuchodonosor, fornaces successos intenabat, ni statuā adorassent: mox adorarunt omnes; præter tres pueros. Dan. 3. Deus infernū infinatur: nec mouebitur! Ps. 94. Venite, adoremus & procidamus ante Deum. Aequum est. Ps. 65. vt omnīs terra adoret te Domine.

3. Quantus erat terror cunctis, Num. 16. quando cum Chōre 250. viuisterra dehiscebat? Neque tam en adhuc infernum inspexerant. Quis horror, clamorque vi rum erat, Num. 14. referentibus speculatoribus de terræ promissæ gigantibus,

muris, munitionibusque? Vociferans omnis turbastenit. Vinam mortuū effemina in Aegypto, &c. non inducat nos Dominus in terram istam, nec ad amus gladio, & uxores, & luxori nostri ducantur captiui. Et infernī metus animam non percillat?

III. Hinc religiosus in tentatione dignum igni admouebat: & illa refrixit. Qui, aiebat, tartari flammastuleris? Efficax telum aduersus carnem, dæma, mundum. Nam, Isai. 33. Quis poterit de vobis habitare cum igne devorante? Quis habitabit cum ardoribus sempiternis? Quare, ut agricola sterile ac veprosum solum flammis incendit, ut exustum suis ab cineribus fertilescat: ita memorare nouissima, & abhorribus mox à vitiis, virtutes amabis ac colles. Vnde Virg.

Sæpe etiam steriles incendere profuit agros. Age, hoc age: Psal. 96. Ignis ante ipsum procedet, & inflammabit in circuitu inimicos eius. Tu is esto. Tute tibi Samsonius esto, Iud. 15. cogitationum tuarum vulpes, facibus inferni armatas, in segetem dæmonum (peccata), immittit: exure: tecum ab iis vindica & in libertatem spiritus afferere stude. Et sane, ait S. Bern. in floribus: si amor Dei te tenere non potest, saltem teneat, & terreat timor iudicij, metus gehennæ laquei mortis, dolores inferni, ignis vrens, vernis corroders, sulphur fætens, torrens flamma, & omnia malaz tartara. Idem serm. quodam. Descende viuens in infernum, percurre ment' alibus oculis tormentorum officinas: fuges celera & vicia, pro quibus scelerati homines, & vitijs perierunt. Hæc memorare nouissima.

C O N C I O S E C V N D A.

Quid, & ubi sit Infernus.

Ecclesiasticus, ca. 1. abyssum quandam infinitæ altitudinis describens ait: profundum abyssi quis dimensus est? Conabor, si non dimetiri, ast adumbrare.

B b b b b 2 Qua-

Quare

- I. De diuersis animarum receptaculis.
- II. Quid, & qualis sit infernus.
- III. Vbi sit infernus.

PARS I.

De diuersis animarum receptaculis.

- I. **S**anct. August. tract. 49. in Ioann. ait: *Habent animæ, cum de faculo exierunt, diuersas receptiones ūias. Prima est Beatorum. De qua Ioan. 14. *Vado parare vobis locum, ut, ubi ego sum, & vos sitis. Matth. 5. Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in celis.* Ita Conc. Florentinum in decreto uniorum: & Conc. Trident. sess. 25. Et SS. Patres.*

Secunda, damnatorum in imaterra. Num. 16. Descenderunt viuentes in infernum cooperti humo. Ps. 45. *Veniat mors super illos, & descendant in infernum viuentes.* Lucæ 16. Mortuus est dives, & sepultus est in inferno.

Tertia, limbus est Patrum V. T. cuius talis typus Num. 35. Pulsus patria redire nefas nisi mortuo S. Pontifice. Ita pulsii omnes paradise erant: nec nisi Christo mortuo cuiquam dabatur redditus: Vnde Heb. 9. *Christus autem assistens Pontificis futurorum honorum, &c. per proprium Sanguinem introiuit semel in Sancta, eternaredemptione inuenta.* De hoc Jacob Gen. 37. *Descendam, querens filium meum Joseph, lugens in infernum.* Quod Nouatores, contra Patrum consensem, de sepulcro interpretantur.

Quarta, est infantium non baptizatorum, in pena damni, non sensus æternantium.

Quinta, est Purgatorium: vbi animæ quædam detinentur in pena remissis culpis. Sicut 2. Reg. 14. Absalon à patris conspectu biennio arcebatur; dimissa culpa fratricidii.

Dices. Ita animæ incorporeæ corporeo in loco quibunt contineri? 1. Boetius l. de hebdom. ait. *Communis sapientum*

opinio est, incorporealia in loco non esse. 2. August. 12. super Gen. ad literam. Cito responderi potest, ad corporalia loca animam non ferri nisi cum aliquo, &c.

Respondetur. Spiritus esse in loco, non vt sunt corpora; sed modo ipsis apto, nobis ignoto: non tamen ideo negando. Nam & cœlum empyreum, vere corporatum, angelis fuit innumeris repletum, simul ac conditum erat, teste Beda: Hinc fide tenemus, Beatis locum dari Deo proximum: damnatis remotissimum à Deo. Atque hæc memorare nouissima, &c.

PARS II.

Quid, & qualis sit infernus.

- I. **I**nfernus chaos est merum maledicti. Ionis, regnum tyrannicum, cuius membra dæmones: serui, damnati: aula, antrum: lampades, flammæ: dæmonum visio, picturæ: tenebræ, aulea: ignes, lecti: patibula, deliciæ. Audi Epitheta. 1. Eccl. 1. Profundum abyssus quis unquam dimensus est? Isa. 24. Cōgregabuntur in locū, & claudentur ibi in carcerem. O scatem maleficis! 2. Otimete eum, qui habet potestarem mittere in gehennam. Luc. 12. 3. Detractos, 2. Pet. 2. in tartarum tradidit cruciandos: dictum ab̄neārlō, id est: turbas concito. Ibi clamat, ait S. Ber. *demon ad demonia percute, dilacerā, interfice velociter, spolia detrahe, cito prædare, inięe pruni, & ebullientibus impone lebetibus.* Cyrillus Alex. Orat, de exitu animæ ait. *Est locus quem ipse quoque diabolus expauet.*

4. Amos 2. *Bibebant vinum damnatorum in domo Dei sui.* Vah domum Plutonis! Eius contriuat portas æreas, & veles ferreos confregit Iesus. Ps. 106. S. Bern. in hoc Mat. 16. *Porta inferi non præualebunt:* ait: *Porta inferi sunt cæca desperatio, & dura obstinatio.* 5. Apoc. 19. *vocatur Torcular Dei:* nam vt vuæ variae, sic animæ variae in uno inferno pressantur. Vnde Iob. 18. *Calcat su-*

per

per eum quasi rex, interitus. 6. Graphice Matthæus c. 8. Ejicientur in tenebras ext. ibi erit fletus & stridor dentium. c. 13. Sicut colliguntur zizania, &c. Sic angelicolligent de regno eius omnia scandala, & mittent in caminum ignis. &c. &c. 22. Ligatis manibus & pedibus eius, mittite eum in tenebras. &c. c. 24. Inutiliter seruum eicite inteneb. 7. Marc. 9. Ita in gehennam, in ignem inextinguibilem, ubi vermis eorum non moritur.

8. Isa. 30. Preparata est ab heri Topheth, a rege preparata profunda, & dilatata: nutritum est eius ignis, & ligna multa flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam. Topheth locus erat in valle Moria summa abominationis, ubi idolo Moloch filii fuerunt immolati cum tympanorum sonitu; a quo topheth dictus est. Iam in orco innumeram millia damnatorum dæmoni immolantur.

9. Puteus dicitur Ps. 68. Neque urget super me puto os suum. Psal. 54. Tu vero deduces eos in puteum interitus. Ioan. 4. Puteus altus est. Non ille sponsa, Cant. 4. Puteus aquarum viventium: Sed, is de quo Apoc. 9. Ascendit fumus putei, sicut fumus fornacis magna.

10. Job. 10. describit, ut terram tenebram, & opertam mortis caligine, terram misericordiam & tenebrarum; ubi umbram mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Vah locum.

II. Cyrillus I. de exitu ani. Illic ingemiscunt assidue, nec ullus miseretur: clamati profundis, & nemo flebitur: lamentantur, & nullus eripit, &c. Bern. serm. de 5. regione. Locus lethifer, in quo frigus rigens, vermis immortalis, fator intolerabilis, mallei percutientes, tenebra palpabiles, horribiles demonum facies. Totus tremo atque horreo ad memoriā istius regionis, & concussa sunt omnia ossa mea.

PARS III.

Vbi sit infernus.

I. Sanct. Greg. I. 4. dial. interrogatus vbi sit infernus; ait. De hac re temere definirem laudeo. Nonnulli namque in quadam terrarum parte in infernum esse putauerunt, alij sub terra. Ibid. c. 42. Cum ad aperiendum librum nullus inueniatur dignus sub terra; Apoc. 5. quid obstat non video quod in infernus sub terra esse credatur.

Aug. lib. 12. in Gen. In qua parte mundi infernus sit, scire neminem arbitror, nisi cui Dominus spiritus resuelauit. Ibidem tamen duas rationes subdit, cur sub terra esse putet.

1. Animæ debent subire sortem rerum, quas amarunt: atque terrenæ sunt: ergo & animas redire par est sub terram. 2. ut beatissimis animabus conuenientissimus est locus cœlum: ita infernus damnatis ab illo remotissimus sub terra. 3. Fauent ingiuomimontes Aetna, Vesuvius, Hæcla. 4. Consentit Ecclesiæ.

II. Jacob. Gen. 36. Descendam, ait, in infernum. Quo de loco variè tamen disceptatur. Sic in Symbolo: Descendit ad infernos. Num. 16. Descenderunt viui in infernum. Ps. 138. Si descendero in infernum, adest. Matth. 11. Ettu Capharnaum, &c. usque ad infernum descendes.

1. Adhæc contraria contrariorum sunt consequentia: Sed beati, & damnati sunt contrarij, & illi in summo: ergo hi in infimo loco. 2. Nam locus dignitati locati respondere debet: at reprobi sunt ut turum platearum. Ps. 17. & Ps. 1. tanquam puluis, quem proiicit ventus à facie terra. 3. Grauia deorsum feruntur; ideo impij Exod. 15. submersi sunt quasi plumbum in aqua: Quis igitur non reformidet in mundi fundo æternum claudi, ac discruciar? Atque hæc memorare nouisfimia &c.

B b b b b b 3: CON-